

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

א א מ"י פ"ב מהלכות
 אבות הטומאה ה"ז ט'
 ב מ"י פ"א מהלכות
 מעשה הקדשות ה"ז
 ג מ"י פ"ב מהלכות
 מעשר שני הלכה ט'
 ופ"ג מהלכות ציבורים
 הלכה ז'
 ד מ"י פ"ה מהלכות
 מאלות אסורות ה"ז י'
 סגנ לאין קלו טו"ע י"ד
 ט"ז י"ד ט"ז י"ד
 יא ה"ו ע"י גמ"מ פ"ה
 ט"ז הלכה י' וז"ל
 ותפלת שמואל טו"ע
 ט"ז פ"ז:

רבינו גרשום

וה"א מגע טרפה
 שחוט. כלומר שהרי
 שחט את אמו וטרפה
 שחוטת אין מטמאה אלא
 במוקדשין: פרסה החזיר
 אכול. כלומר הוציא עובר
 פרסה החזיר אכול:
 פרסת החזיר אכול.
 כלומר הוציא שחי פרסות
 החזיר אכול דכתיב כל
 מפרסת פרסה ושופעת
 שפע שחי פרסות משמע
 בין פרסה ובין פרסת
 הוציא והחזיר אכול ומנן
 לרבות אכילה לפרסה זאת
 החיה אשר תאכלו וגו'
 כל מפרסת פרסה ומנן
 לרבות אכילה לפרסת
 דכתב ושופעת שפע שחי
 פרסות וגו' אותה תאכלו:
 והא תרי קראי קא נסיב
 לה דקלו וחד לקלוט
 בעניי פרסה כלומר דאם
 קלוט במעי פרסה שאין
 לו אלא פרסה שאינה
 סדוקה אוכל וקלוט במעי
 פרסה לא אמרינן לענין
 הוציא ידו אלא להחירו
 בעניי אמו. הכל היו
 בכלל ובשר בשדה טרפה
 לא תאכלו דכיון דיצא
 בש חוץ למחיצתו אסור
 בשפרט לך כו' בשעריך
 הוא דלא תוכל כלומר
 בבולין אי אתה יכול
 לאוכלו אבל היו בירושלם
 ביצאו וחזרו מותרין: רב
 אמר יש לידה לאברין.
 כלומר לידת אברין לידה
 חשובה ואבר הוציא אסור
 ור' יוחנן אמר אין לידה
 לאברין ולא חשב יוצא
 לפיכך אבר עצמו מותר
 מאי בינייהו למיסר מיעוט
 אבר כלומר מה בין הא
 לישראל דאמרין לעיל רב
 אמר אבר עצמו אסור
 ולהאי לישראל דאמרין יש
 לידה לאברין איכא ביניהו
 למיסר מיעוט אבר שלא
 יצא אלא רוב אבר ומיעוט
 נשתיר בפנים הך לישראל
 דאמרת אבר עצמו אסור
 מאי דיצא אסור ושכפנים
 מותר הך לישראל דאמרת
 יש לידה לאברין כיון
 דיצא רובו ככולו ואפילו
 מיעוט שכפנים אסור.
 לדברי האומר אין לידה
 לאברין. כלומר לאו חשב
 יוצא: הוציא עובר את
 ידו וחזרו. כלומר עד
 שהשלימו לרובו דעובר:
 ת"ש רתנן

ואליבא דר' שמעון. אצל לרצון דשרו גמל צמעי פרה אפילו כשנוגד לא כריך קרא להמירו בשחיטת אמו דלא גרע בפנים מבחוץ דשרי ולהכי נקט ואליצא דר"ש ולרצון אינטריך לשום דרשה אחריתי וליכא למימר דאינטריך לאסור דמות יונה כדאמר לקמן^א זעין פרסות וליכא דהא לר"ש אע"ג דלא מייחר ליה קרא להכי משמע לקמן דאסור נמי דמות יונה דפריך דמות יונה תשתרי פי' מכל צבהמה ומשני זעין פרסות וליכא והדר פריך קלוט צמעי פרה ליתסר ומשני פרסה צבהמה תאכלו וך קושיא ליתא אלא לר"ש דלרצון לא גרע בפנים מבחוץ דשרי כדפרישית אלמא דמות יונה לר"ש אע"ג דליכא קרא ממילא מיתסר כיון דליכא לא פרסה ולא פרסות אע"ג דפרסה ופרסות אנטריך חד למקום חתך ומד לקלוט ה"ל לרצון לא לא כריך קרא לאסור דמות יונה אלא לשום דרשה אינטריך ומ"מ הך דרייתא דפרסה החזיר אכול לא אתיא אלא כר"ש: **אמר ר' יוחנן** הב"ה היו בב"ב ובשר בשדה ב'ו. תימה דלר' יוחנן תקשה ליה דרייתא דהחזיר פרסה דתרי קראי קניטו ע"כ מוקמינן חד למקום חתך ומד לאכזר' ור' יוחנן נפקא ליה מקרא אחרינא וי"ל דפריך ליה שפיר טפי מאידך דרייתא: **הב"ה** היו בב"ב ובשר בשדה ב'ו. דאסור כל מה שיוצא חוץ למחיצה כטרפה דאין לה הימנ כדאמר בסמוך ולמאי דמסיק הא כל מיילי כיון דהדור שרי מיתוקמא הא דקרי ליה טרפה למלמא אחריתי: **וב"ה** אף זה בן ת"ש ב'ו. ור"ש וקרא דטעמא דכתיב פנימה האי שלא יתה חוץ למחיצתה הא יתה צת שריפה היא ל"ל הא מקרא דבשר בשדה נפקא ב'ו וי"ל דש"ס למיפך ממעשר שני וצבורים דשרו להקשו בקרא דלא תוכל לאכול זעעריך כדדרש"י^ב צ"ק דמכות (דף י'.) ונדבותין זו מודה ושלמים וצבורים זה בכור צדק ולאין זה זבולת ואשם ונדריך זה עולה: **אבר** יצאו חוץ הכי קאמר זעעריך הוא דלא תוכל אלא יצאם לירושלם לאוכלן שלא נכנסו מעולם אצל לא מיירי מידי צבותן שנכנסו ויצאו וי"ל דצלות הן הלוקין (מכות עו.) משמע בהדיא דאיירי שנכנסו ויצאו דליף התם דאין לוקין עליהם עד שיראו פני הים: **הוציא** ידו וחתכה וחזר והוציא וחתכה עד שהשלימו לרובו מזה. ור"ש מנתי' היא צפרק המפלת (נהגה.) יצא מחותך או מסורס עד שיצא רובו וי"ל דודאי אשה טמאה לידה כרוב ולדה אצל לא שמעינן מהתם דמיעוט שפנים הרי הוא כילוד: ותצעי

הבשר מגע נבלה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים "מגע טרפה שחוטת קתני מיהא רישא הוציא עובר את ידו והחזירה ואחר כך שחט את אמו מותר באכילה מאי לאו אאבר לא אעובר אי אעובר אימא סיפא שחט את אמו ואחר כך החזירו אסור באכילה ואי עובר אמאי אסור כדאמר רב נחמן בר יצחק לא נצרכה אלא למקום חתך הכא נמי לא נצרכה אלא למקום חתך איני והא כי אתא אבימי מבי חזואי אתא ואייתי מתניתא בידיה פרסה החזיר אכול פרסות החזיר אכול לאו החזיר פרסה אכול פרסה לא החזיר פרסה אכול עובר אי עובר מאי איריא החזיר אפילו לא החזיר נמי "אמר רב נחמן בר יצחק "לא נצרכה אלא למקום חתך והא תרי קראי קא נסיב לה מאי לאו חד לאבר וחד למקום חתך לא חד למקום חתך וחד לקלוט במעי פרה ואליבא דרבי שמעון דאמר רבי שמעון קלוט בן פרה אסור ה"מ היכא דיצא לאויר העולם אבל במעי אמו שרי עולא אמר רבי יוחנן ואבר עצמו מותר אמר ליה רב יהודה לעולא והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו אבר עצמו אסור אמר ליה "מאן יהיב לן מעפרא דרב ושמואל ומלינן עיינינן אלא הכי אמר רבי יוחנן הכל היו בכלל ובשר בשדה טרפה לא תאכלו כשפרט לך הכתוב גבי חמאת שיצתה חוץ למחיצתה וחזרה אסור חמאת היא דפרט רחמנא בה אבל כל מיילי כיון דהדור שרי מיתבי בשר בשדה טרפה לא תאכלו מה תלמוד לומר לפי שמצינו במעשר שני ובכורים שאף על פי שיצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין יכול אף זה כן תלמוד לומר טרפה מאי "תלמודא אמר רבה כטרפה מה טרפה כיון שנטרפה שוב אין לה היתר א"ו אף בשר כיון שיצא חוץ למחיצתו שוב אין לו היתר תיובתא דעולא תיובתא אמר מר לפי שמצינו במעשר שני ובכורים היכן מצינו דכתיב² לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך וגו' בשעריך הוא דלא תוכל יצאו חוץ למחיצתן וחזרו מותרין במערבא מתנו הכי רב אמר יש לידה לאברין ורבי יוחנן אמר אין לידה לאברין מאי ביניהו איכא ביניהו למיסר מיעוט אבר שבפנים איבעיא להו לדברי האומר אין לידה לאברין הוציא העובר את ידו והחזירה עד שהשלימו לרובו מהו מי אברין הא נפק ליה רובא או דלמא כיון דהדר הדר את ידו וחתכה וחזר והוציא את ידו וחתכה עד שהשלימו לרובו מהו מי אמרינן יהא נפיק ליה רובא או דלמא רובא בבת אחת בעינן תא שמע זה

הבשר. כל העובר והצהמה נגעו בצצר טמאין: **מגע טרפה שחוטת.** שאצב היוצא עדיין הוא מחובר זעעמ שחיטה אע"פ שאין שחיטה מתירתו באכילה מותרתו מידי נבילה כטרפה ששחיטתה מטהרתה וטעמייהו מפרש צמתי"ס. ולקמן (דף ע"ג.) מפרש צמתי"ס שחוטתה שחוטתה מאי נגע שייך למימר צה ומפרש שטרפה שחוטתה מטמאה את המוקדשים מדרצון: **פרסה החזיר אכול פרסות החזיר אכול.** אקרא קאי דכתיב (דברים יד) כל צבהמה מפרסת פרסה ושופעת שפע שחי פרסות מעלת גרה וגו' ומתאי קרא נפקא לן לקמן (דף ע"ג.) דעובר נותר ששחיטת האם ודריש צבהמה דרישא צבהמה דסיפא ומשמע צבהמה שצבהמה תאכלו ופרסות ופרסות דכתיבי ציה להכי אמו לומר לך פעמים אמתה אוכל כל אצריו ופעמים שאין אמתה אוכל אלא מקמתן פרסה החזיר הוציא שחי ידיו והחזיר האמת אכול אותה החזיר שחיהם אכול שחיהן: **למקום חתך.** והכי קאמר החזיר פרסה אכול מקום חתך שלה החזיר פרסות אכול מקום חתך של שניהם: **והא פרי קראי נסיב לה.** פרסות ופרסה ואי למקום חתך מדאשמועינן צדא דאם החזיר אכול ואם לאו לא תאכל ה"ה למרי: **חד למקום חתך.** פרסות החזיר למישרי מקום חתך צחורה ומד למישרי עובר שפרסותיו קלוטות כגמל וגמלא צמעי פרה ואליצא דריש שמעון אינטריך דקאמר קלוט בן פרהה צבצבורות (ו) גמלו גמלו שחי פעמים אחד גמל שנוגד מן הגמלה ואחד גמל שנוגד מן הפרה ואשמועי' הכא דאם נמלא צמעה מודה דשרי דהכי קאמר עובר שאין לו אלא פרסה שאין פרסותיו סדוקות אכול והחזיר דרישא לאו דוקא: עולא פליג אדרב יהודה: **הכל היו.** כל הנאמר צו מחיצה כגון עובר לשחיטה וצפר קדשי קדשים שנתנה להם תורת מחילות עזרה צקדשים (ס) קלים שחומת ירושלים מחילה להם כולן היו צכלל איסור זה דמשילא צפר צדה הרי הוא כטרפה וצא הכתוב ופרט לך צחטאת שאין חזרה מועלת צה דכתיב (ויקרא י) צשעיר חטאת דרשח חרש ששפרוהו אהין וצניו וקפץ עליהם משה מדוע לא אכלתם את החטאת הן לא הוצא את דמה אל הקדש שחפסל צכן דכתיב (שס ו) וכל חטאת אשר יוצא מדמה וגו' ופנימה היתה שלא יתה ממחילתה הא יתה צת שריפה היא ולא אמרינן ליהדרה ולא הוצרך לפרוט צה דמהיכא תיתי לן דתשתרי מכלל טרפה לא תאכלו משום חזרה להכי פרט צה למימר דהאי היא דלא מהניא צה חזרה אצל כל שאר היוצאים שחזרו התירו: **מאי פ"ל.** אטרפה קאי למא קראו טרפה ומה למדנו צכן הוה ליה למיכתב צפר צדה לא תאכלו: **לפי שמצינו.** לקמן מפרש היכן מצינו: **מעשר שני ובכורים.** שנכנסו לירושלם ויצאו וחזרו מותרין: **אף זה כן.** עובר: **צמתי"ס** מסנו הכי. לפלוגתייהו דרב ור' יוחנן: יש

(א) [לקמן ע"ג.] (ב) [לקמן ע"ג.] (ג) [לקמן ע"ג.] (ד) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (ה) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (ו) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (ז) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (ח) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (ט) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (י) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (יא) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (יב) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (יג) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (יד) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (טו) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (טז) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (יז) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (יח) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (יט) [ב"ב קע"א: ע"ז.] (כ) [ב"ב קע"א: ע"ז.]

תורה אור השלם

1. ואנשי קדש תהיון לי
 ובשר בשדה טרפה לא
 תאכלו לבל תשלבון
 אותה: שמה כב ל
 לא תוכל לאכל
 בשעריך מעשר דגנך
 ויתירשך ויצהרך ובערת
 בקרך וצאנך וכל נדריך
 אשר תדר ונדבתך
 ותרומתן ידך:
 דברים יב יז

גליון הש"ס

גמ' אמר רב נחמן בר
 יצחק לא נצרכה אלא
 למקום חתך. עיניו דף
 י"ט ע"ב:

הגהות מהר"ב

א' גמ' אף צפר כיון שאל
 חוץ. ג"כ ע"י גמתי פג
 ע"כ חוק' ד"ה כיון וכו'
 וצ"ע דוקא: [ב] תוס' ד"ה
 יטו וכו' וי"ל דק"ל למען
 ט"ז פ"ג:

מוסף רש"י

הבשר מגע נבלה. צפר
 העובר מגע אבר מן המי
 שהוא מטמא כנגלה,
 צהער והרועב (קט"ז): אי
 מני אס מלא עובר מת
 נבלה גמורה הוה העובר
 מאחר שלא טרמטו שחיטת
 אמו (לקטנו ע"ב).

(א) לעיל לב: (ב) לקמן עה: (ג) ג'יל דמניא(ד) ד(חולין פט) (ותוספתא פ"ו) לקמן עד: (ה) ממורה ל' (ו) נדה כג: (ז) ע"י מהר"ם מ"ש כאן בדברי רש"י, (ח) דף סז: (ט) רש"י, (י) ש"ל.

תורה אור השלם

- ↑ ובל בהמה מפרשת פרקה ושטת ש"ע שתי פרסות מעלת גרה בבהמה אקתה תאבלו: דברים יד ו

הנהגות הב"ח

(א) גמ' דמן טוגב בשליל כ"ל ומוציא גיד הנשה ממק: (ב) תוס' ד"ה א"ר וכו' ולא דוקא מ"י דליכא גמי כ"ל ומוציא איסורי אמרינן ממק:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א גמ' א' ל"י יהודה איסור וי"א איכא איסור וכו'. וכו'. כ"כ ר"ל תרומות ל' מתנה לניכא איסור תנן ל"י אכל איסור דס איכא ודמנן לקמן דף ע"ד ע"א קורנא ומוציא את דמו ועושה גממא א"ו כדלמא וזה שדקדק רש"י כ"ה וכו' א"ר יהודה וכו' איסור תנן ליכא ע"כל דדוק ור"ל לש"י נפרש אליה דהלכתא כ"י איקנס ע"כ ע"כ דקא הממיר מתלמי אוקר דמז:

רבינו גרשום

זה הכלל דבר שגופו אסור כלומר בתחלה תנן חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה כל האבר והעובר למה לי למיתני שאינה גופה מותר לא לאייתרי כי האי גונא דה"ג יצ"א מחותך וקנתה מותר: ותביעי לך קדשים קלים בירושלים כלומר פרה של שלמים שפקשה לילד שהוציא עובר את ידו אם האבר מותר אם לא: מי מצטרף סימן שני לסימן ראשון דמי כמי שהוציא לאחר שחיטה ואעפ"כ שאין מותר באכילה טהור מידי נבלה דשחיטת אמו מטרתה לו לא: ק"ו אם הועיל לו סימן שני לסימן ראשון כלומר בלא יוצא שחיטת אמו מטרתה באכילה לרבנן כדחוינן במתניתין לא יועיל לו לטהרה מידי נבלה כביצא: מהו לחוש לזרע. כלומר הוציא עובר את ידו החזיר ושחט אמו דאמרינן אבי עצמו אסור והוציא אתו והוליד בהמה אחרת מהו לחוש לזרע דאמרינן אסור משום יוצא כן אביו של זרעו יהא אסור אם הימין הימין ואם השמאל השמאל.

דאמר רב משרשיא לרב"י האומר חוששין לזרע האב כ"י חנינה הוא דסבירא ליה דחוששין לזרע האב בפרק אהורא ואת בנו: בן פקועה הבא על הבהמה: כלומר רבן פקועה ניחר בשחיטת אמו אפי' גדול וסימנין שלו קנה וגרגרת אין חוששין סימנין אלא כבשר חן השוכבין וולד שלו משך אמו צריך שחיטה דאמו בהמה מעלייתא היא

והוא אין לו סימנין לשחוט לפיכך אין לו תקנה לולד. לא צריכא דאול אבן פקועה דכוותיה כלומר והוליד ולד והוא יש לו תקנה דאין צריך שחיטה לא מצד האם ולא מצד האב. מאי אבר אבר מוליד. כלומר מי אמרינן אותו אבר שיצא אין מוליד אלא אבר דכוותיה אם ימין ימין אם שמאל שמאל וחתוך ושדי ליה מן הולד שהוליד או דילמא מיכלבל זרעיה ואסור כוליה דאותו אבר פשט איסוריה בכל הגוף: בהמה בעלמא לאו מכח בשר דם קאתי. כלומר מה בהמות שבעולם אינם באות אלא מכח איסורא שיש לאב של ולד חלב דם ובא מכח חלב דם ואעפ"כ שרי הולד הכא נמי אע"ג דמכח יוצא קאתי שרי הולד או דילמא תרי איסורי אמרינן כלומר מכח חלב דם שרינן אבל חלב דם ויוצא לא שרינן: ולמאן אי ל"י מאיר איסור חלב דם כ"י כלומר והוא משוי בן פקועה כילוד נהא ס"ל מצא בה בן ט' חי טעון שחיטה ולרבירו אסור חלב דם איכא כשאר בהמות איסור יוצא ליכא דאע"ג דהוציא ידו לא חיישין ולא חשוב יוצא ממחיצתו: אי ל"י יהודה איסור יוצא איכא כלומר

זה הכלל משנתינו היא: דבר שאינו גופה.

אלא מן העובר ומנאלא בתוכה מותר: לאסויי מא"י. אי חותך מן העובר תנא ליה אלא לאו לאסויי כה"ג דנשאר מיעוט העובר צפנים ורובו יכא ממותך: לאסויי קלוט. אפי' הנמאלא שלם צמעי פרה: הוליא עונכ. של שלמים את

ליות לו חומת העורה מחי"ה להמירו שחיטת האס: וצמעי לך קדשים קלים בירושלים. ^(א) כגון עובר שלמים שהוליא את ידו צירושלים והחזירה והכניסוה לעזרה ושחטוה ומצעי לך אליצא דמ"ד יש לידה לצדדים ולא מנהיגא חזרה מי מנהיגא ליה חומה דלא ליהוי צטר צדקה דהא חומת העיר הו"א מחי"ה לקדשים קלים וליכא לאוקמא בשוחט שלמים צירושלים והוליא העובר את ידו לחוץ דל"כ אף הצדמה אסורה משום שוחט קדשים בצחן: אמו הו"א. ולא חומה: מ"י **מלטרף סימן ראשון לסימן שני** גרסינן. והכי מיצעי ליה סימן ראשון כשנשחטה צעוד אכ"ר זה בתוכה היה צא להמיר אף באכילה ומשי"א אין חמיכת סימן שני צא על אכ"ר זה אלא לטהרו מידי נבלה כדלמנן לעיל(א) וחס"א מגע טרפה שחוטת מי מלטרף סימן ראשון שצא לו לטהר ולהמיר עם זה שאינו צא אלא לטהר להועילו מיהא לטהר הוליא ושניהם שזין כצ"ך: או. דלמא כיון דיש חילוק צנייהם לא מלטרף ראשון שהוא נשחט לשני דברים עם השני שאינו אלא לטהרו מידי נבלה ואין כאן שחיטה שלמה לטערו: **אם מלטרף סימן ראשון לשני להמיר באכילה.** כל העובר והצדמה ולא אמרינן שחיטה חלוקה היא ואין שחיטה לא צו ולא צו לא תועיל לצדכ לטהרו מידי נבלה: **מהו לחוש לזרע** ונשחטה אמו והוליאיהו חי וגדל וצא על הצדמה והוליד מהו שיאסר אכ"ר כיונא צו הנולד ממנו: **אפי' בן פקועה דעלמא.** שלל הוליא את ידו וגדל והוליד נמי אסור כל הולד: **דאמר רב משרשיא לרב"י האומר חוששין לזרע האב.** חניגא הוא בצאטו ואת בנו (לקמן ע"ג): **אין לו תקנה.** שנגד אצוי אין טעון שחיטה כדמנן צממתי(א) (ס' דף ע"ד.)

ותכ"א שחיטת אמו מטרתה ומנלד אמו טעון שחיטה וסימניו אפי' סימניו דהא פלגיה כשחוטין דמו ואי נמי ה"ל צ"ר סימן א' וצדמה לריכה רוב שנים: **אין פקועה דכוותיה.** דל"ן (א) והולד(ג) טעון שחיטה אלא משום חד אכ"ר וההוא אכ"ר לא מימטרי בשחיטה ולאו שחיטה היא ^(א) וחותך ליה היא אכ"ר ושרין: **מנבלל זרעיה.** ומיתסר כל הולד משום אותו אכ"ר וליצ"א דחניגא קצעי לה: **לאו מכח חלב דם.** של אצוה קאתי שאף החלב והדם הולידו: **טרי איסורי אמרינן.** דשרי חלב חלב דם ויונא לא: **ונמאן.** איכא חלמא: **אי ל"י ר"מ.** דאמר איסור חלב טוגב בשליל כדלקמן: **איסור חלב דם איסור יוצא ליכא.** דהא ל"י ר"מ אפי' מה שצפנים טעון שחיטה כדקמני מתנימין (ס) ומנא צה בן טעשה חי טעון שחיטה הלכך ה"ל כשאר צדמה: **ואי כ"י יהודה.** צר פלוגמיה דאמר אין טעון שחיטה מה שצפנים ואיכא איסור יוצא שאין לו הימיר איסור חלב ליכא: **נוהג בשליל של שילל אסור: אלא.** הא לא קמיציע"א ליה דכל מכח לא אמרינן דליתסר משום שצא מכח איסור: **אם חלנו.** אם נקבה היא וילדה והרי היא חולצת חלצה מהו באכילה והיינו לזרעו דקאמר שאין החלצ צא עד שתלד: **צדמה צדמה.** שדיח צדמה דרישא אצדמה דסיפא ודרוש הכי צדמה הנמאלת צדמה תחללו: **אלא מעסה.** הוליא ושליל קרוי צדמה: **ימירו.** אם הביא צדמת חולין אכל צדמת קדשים מעוברת ואמר הרי זו ממורת עובר של זו תהא תמורה דהא גצי תמורה צדמה כתיב (ויקרא כז) ואם המר ימיר צדמה צדמה: **אין ממירין.** כלומר אם המיר אין מומר דכל ממירין דתמורה דיעבד הוא כדלמנן בשמעמא קמייתא דפרקא קמא (לעיל ג.) **לא אצרינן צעוברין.** אכ"ר צדמת חולין זו תמורה תחת עובר צדמת קדשים זו: **ולא עוברין צאצרינן.** עובר צדמת חולין זו תמורה דרגלה של צדמת קדשים זו: **ולא עובר ואכ"ר צשלמים.** אלמא לאו צדמה כשהיא **שלמה.** לאו מצדמה נפקא אלא מכל נפקא והכי דריש כל מפרסת צדמה תחללו כלומר כל אשר נמנא צדמה אכול: **אוסה שתחלו כשהיא שלמה.** אכול כל הנמאלא בתוכה אכל כשהיא חסרה שהנמאלא בתוכה מגופה הוא שנחסר ממנה לא תחלל הנמאלא: **אלא מעסה.** דדרשת כל צדמה: **צעניא**

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

סמ.

ותבעי דך קדשים קלים בירושלים. רצ חניגא הוה מיצעי ליה צעורה משום דחשיבה מחי"ה יותר אפי' לענין שחיטת קדשים קלים ומיהו צנולד כולו צעורה לא קא מיצעי ליה דפשיטא דטעון שחיטה: **דאתא אבן** פקועה דכוותיה. שיש צו איסור יוצא צמד אכ"ר: **אין דלמא תרי איסורי אמרינן.** לאו דוקא תרי (א) איסורי אמרינן דאיכא נמי איסור גיד הנשה: **תלתא לא אמרינן.** תימנה מנאי קמיציע"א ליה והא קי"ל:

(לעיל דף נח.) דזה וזה גורם מותר: **אלמא א"ר יוחנן** השוחט בהמה ומצא בה דמות יונה אסור באכ"י"ה בעינין פרוסות וליכא. נראה דוקא נקט דמות יונה שהוא אסור גם כשי"א לאויר העולם לפי שאינו מתקיים אצל מנא צה צדמה גמורה שראוי להיות מומר ורגליה רגלי יונה או שאין לה רגלים כלל מותרת דלא ממעט ר' יוחנן מידי שראוי להיות מותר כשי"א לאויר העולם דהיא חשיב כמפרים פקסה להיות ניתר בשחיטת אמו כמו שחשבו כמפרים פקסה כשי"א לאויר העולם דלא על חס טפס ר' יוחנן דמות יונה ולא נקט עובר שרגליו דמות יונה או עובר שאין לו רגלים וכו' פריך קלוט צמעי אמו ליתסר אליצא דרצי שמעון דוקא פריך דאסר ליה כשי"א לאויר העולם כדפרישית לעיל:

תמכר

דעלמא נמי ^(א) דאמר רב משרשיא לרב"י האומר חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על בהמה מעלייתא הולד אין לו תקנה לא צריכא דאול אבן פקועה דכוותיה מאי אבר מוליד אבר וחתך ליה ושרי או דלמא מבלבל זרעיה הדר אמר פשיטא דמבלבל זרעיה דא"כ סומא יולד וקיטע יולד קיטע אלא פשיטא דמבלבל זרעיה והכי קמיבעיא לן בהמה בעלמא לאו מכח חלב דם קאתיא ושריא הכא נמי לא שגא או דלמא תרי איסורי אמרינן תלחא לא אמרינן ולמאן אי לרבי מאיר איסור חלב דם איכא איסור יוצא ליכא ^(א) אי לרבי יהודה איסור חלב חלב (ודם) ליכא ^(ב) דתנן ^(ג) גיד הנשה נוהג בשליל וחלבו אסור דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר אין נוהג בשליל וחלבו מותר אלא כל מכח לא אמרינן דשרי והכי קמיבעיא לן מהו לגמוע את חלבו חלב דעלמא לא כאבר מן החי דמי ושרי האי נמי ל"ש או דלמא התם אית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה הכא י"לית ליה תקנתא לאיסוריה בשחיטה תיקו: חותך מעובר וכו': מנלן דכתיב יוכל בהמה מפרסת פרסה וגו' בהמה לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין ולא אברין ועוברין בשלמין ולא שלמין בהן אלא אמר קרא יוכל בהמה לרבות את הולד אי הכי אפילו חותך מן הטחול ומן הכליות נמי אלמא תנן חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה אמר קרא אותה שלמה ולא חסרה אלא מעתה השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה תשתרי אלמא ^(א) אמר רבי יוחנן השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה אסור באכילה בעינא

אברין כו כלומר לא אברין דבהמת קדשים בעוברין דחולין ולא עוברין דקדשים באברין דבהמת חולין ולא אברין דקדשים באברין דעלמא עובר חסר העובר והאבר שנחתך ממנו בשלמין עוברין חוששין לזרע האב ובהמה שנחתך ממנו לפי שאין חשוב בהמה על הכל: אלא אמר קרא כל בהמה לרבות את הולד. כלומר לא תימא בהמה כבהמה דאינו חשוב בהמה האבר ועובר אלא אימא כל בהמה לרבות את הולד והכי קא דרשינן כל בהמה תאכלו: אי הכי אפי' חותך מן הטחול. כלומר אפי' חותך מן הטחול ומן הכליות של בהמה ^(א) הוא ובהמה מותר באכילה אלמא תנן מן הטחול ומן הכליות אסור באכילה כלומר הבהמה ^(ב) והטחול והכליות הכל אסור באכילה: אלא מעתה השוחט את הבהמה ומצא בה דמות יונה תשתרי. השתא דאמרת כל בהמה תאכלו מצא בה דמות יונה תשתרי:

עין משפט רי מצוה

יא א מ"י פ"ב מהלכות אבות העומאה הל' ט:
יב ב מ"י פ"ה מהלכות מאלכות אסורות הל' יב
סמג לאון קלו טו"ש ע"ד ס"י ד ספ"ה ה:
יג ג מ"י פ"א מהלכות מורה הלכה טז:
יד ד מ"י פ"א מהלכות מאלכות אסורות הל' ז
סמג לאון קלג טו"ש ע"ד ס"י ג ספ"ה ה:

מוסף רש"י

הוציא עובר את ידו בין סימן לסימן מהו. סימן ראשון נחשת להמיר ולהסרה וסימן שני לא צא לחתמו אכ"ר אלא לטבר (מע"כ ע"ב.) לרב"י האומר חוששין לזרע האב. מנאל הוא צלמו ואת צ"ו דקאמנ טוגב צוכרים (לשחט טו.) אין לו תקנה. השרי הוא כמי שאין לו אלא סימן אחד מנל אמר, שהסימן השני שחוט ועומד הוא, שאין שחיטה טעמ ג"ו וצדמה צמד סימן לא מתפשר, והאי קימנא צמנל לא מלטרף לקמא. שאין לך שחייה גדולה מו, שהשלשון שחוט משולד (לשחט עה.) נוהג בשליל. בן טעשה חי הנמאל צדמה (לשחט צ.) לא אברין בעוברין. אצריס דחולין בעוברין דקדש, שסא אמר תהא רגל צדמה זו תמורת עובר הקדש צמעי כהמ צ"ו א"ר יוחנן ס"ה על האכ"ר בתורה.) ולא עוברין באברין. שסא אמר הרי עובר צמעי צדמת חולין זו תמורת רגל צדמת קיש זו אין העובר קדש (ס.) ולא אברין ועוברין. דחולין בשלמים קדש (ס.) ולא שלמין. דחולין צאצרינן ועוברין קדש (ס.)

רבינו גרשום (המשך)

ל"י יהודה דאמר עובר ירך אמו ושחיטת אמו מטרתה מחיצת עובר איכא חשיב איסור יוצא איכא איסור חלב ליכא דחלבו אין חשוב חלב דאינו חשוב בהמה (על הכל) [כלל]: והכי קא קמיבעיא ליה מהו לגמוע את חלבו כלומר מהו דביצא מהו לחוש לזרעו לא בעי לענין ולד שיצא ממנו דחשוינן אדבר ליה מהו לגמוע את חלבו כלומר מהו לזרעו חלב דעלמא לאו מכח אבר מן החי דמי ושרי האי נמי לא שגיה או דילמא התם אית ליה תקנתא לאיסורא בשחיטה אדבר מן החי לכי שחיט ליה הוי מותר: הכא לית ליה תקנתא לאיסורא לית תקנתא באיסור יוצא לית ליה תקנתא בשחיטה: חותך מן העובר שבמעיה מותר באכילה כלומר העובר מותר ומה שנחתך ממנו מנא לו דכתיב כל בהמה מפרסת פרסה כלומר בהמה לרבות את הולד ומה שנחתך ממנו ומה על הבהמה בהמה כבהמה: דאינו חשוב בהמה אלא אפי' גדול וסימנין שלו קנה וגרגרת אין חוששין סימנין אלא כבשר חן השוכבין וולד שלו משך אמו צריך שחיטה דאמו בהמה מעלייתא היא

כלומר לא אברין דבהמת קדשים בעוברין דחולין ולא עוברין דקדשים באברין דבהמת חולין ולא אברין דקדשים באברין דעלמא עובר חסר העובר והאבר שנחתך ממנו בשלמין עוברין חוששין לזרע האב בן פקועה הבא על הבהמה: כלומר רבן פקועה ניחר בשחיטת אמו אפי' גדול וסימנין שלו קנה וגרגרת אין חוששין סימנין אלא כבשר חן השוכבין וולד שלו משך אמו צריך שחיטה דאמו בהמה מעלייתא היא

^[1] נראה ד"ל של צדמה עממה תהא מותר באכילה: (ג) אינו מוכן דלס נסבור דגם הצדמה אסורה משום טרפה דהוי נתיקב מנא מקשה כן(א) אפילו חותך וכו' נראה ל"ה אסור משום טרפה ו"ע

בהמה המקשה פרק רביעי חולין

טו א מיי פ"א מה"ל
מאכלות אסורות ה"ל
ז סמג לאוין קלו טו"ש"ע
י"ד סמג י"ג סעיף ב:
טז ב מיי פט"ו מהלכות
מעשה הקדשות
ה"ל"ב:
יז ג מיי פ"ד מהלכות
צבורות ה"ל ד טו"ש"ע
י"ד ק"י ש"ע סעיף א:
יח ד מיי ש"ס ה"ל טו
טו"ש"ע ש"ס סעי' ב:
י"ב ה מיי ש"ס טו"ש"ע ש"ס
סעיף ג:

שיטה מקובצת

[א] טעמא דנפשיה קאמר.
ג"כ ע"י תוס' תמורה דף
י"א:

רבינו גרשום

קלוט במעי פרה ליתסר.
כלומר השתא אמרות
בעינא פרסות וליכא: נתא
דבי ר' ישמעאל בן
רבי שמעון בן יוחאי
פרסא בבהמה כן כלומר
כתיב כל מפרסת פרסה
וגו' ולבסוף כתיב תאכלו
דאפי' מצא בתוכו שאין לו
אלא פרסה תאכלו: לעולם
כדאמרין מעיקרא כלומר
בהמה בבהמה תאכלו: מי
אית להו האי סברא דהוא
אובר רגלה של זו עולה
דהא כולה עולה. הא
כיגד תמכר לצורכי עולות
לא כולה לצורכי עולות
אלא דמי אבר שבה: אלא
לאו לר' שמעון כלומר
דרכי שמעון סבר רגלה
של זו עולה תהא כולה
עולה וסבירא ליה דהאומר
תהא רגלה של זו משרה
אין כולה תמורה וא"ל
ר' יוסי כמה דסבירא
לך לענין עולה למה
לא סבירא לך לענין
תמורה בכלל דהוא לא
סבירא ליה לענין תמורה
וטעמא מאי דתמורה אינה
נוהגת באברים (א) לא ר'
יוסי טעמא דנפשיה קאמר
כלומר שם דסבירא לי
עולה נוהגת באברים
כן תמורה נוהגת באברין
והאומר רגלה של זו תהא
תמורה תחתיה תהא כולה
תמורה תחתיה: המבכרת
המקשה לילד מחתך אבר
אבר כו' כלומר המבכרת
לילד מחתך לילד והוציא
עובר את ידו מחתך אותה
ישראל ומשליך לבלבו
דכיון דלא יצא ראשו או
רובו לא חל עליה קדושת
כבוד נפטרה מן הבכורה
לכשתלד פעם אחת אין
חשוב האחרון כבוד:
איתמר יצא שלישי ומכור
לעובר כוכבים ויהא נמי
מכור לעובר כוכבים לפי
שאהא שלא יצא מתחלה
רובו וחזר ויצא שלישי
אחר ה"ו רובו: רב הונא
לטעמיה דאמר למפרע
הוא קדוש. כלומר הבכור
כשהוא קדוש מתחלתו
חשבין הקדושה והיא נמי
מתחלתו חשבין ליה וכיון
דהחלו לא יצא דרך רחם
לא חל קדושה עליה:
וצריכי דאי אשמעינן בהא
כו'. כלומר אי אשמעינן
ביצא שלישי ומכור לעובר
כוכבים בהא אמר רב הונא
למפרע קדוש דאי אמר
מכאן ולהבא קדוש אתי
דובין שפיר זבין אבל
ביצא שלישי דרך דופן ושני שלישי דרך רחם דאי אמר לקולא הוא אימא מודי ליה רבא

תמכר לצרכי עולות.

לא דמי לבהמה של צ' שותפים והקדיש
חליה וחזר ולקחה והקדיש חליה דאמרינן צפ"ק דקדושין
(דף טז.) דקדושה ואינה קריינה דחשיבה דחיה מעיקרא דהתם לא הוה
צידו להקדישה כולה מתחלה אבל הכא כשהקדיש רגלה היה יכול
להקדישה כולה: **יצא** רובו הרי זה
יקבר. אע"ג דתנן צפרק כל פסולי
המוקדשין (בכורות דף לז:) דצ"ה
ממירין למנות עובד כוכבים על
הצבור הכא מודו דאסור למכור לעובד
כוכבים דהא מוקמינן לה התם כר"ע
ושמעין ליה לר"ע צפרק טבול יוס
(זבחים דף קז:) דלמר מדכריו למדנו
שהשומט את הצבור ונמצא טרפה
שיאותו הטהנים בעגורו משמע דבשר
אסור בהנאה והיינו טעמא דהיכא
דשרי לישראל הוא דליתקש לצדי ואיל
ושרי אפי' לעובדי כוכבים:!

רב הונא אמר קדוש קפבר למפרע

הוא קדוש. הא דלמר רב יהודה
צפ"ל כל פסולי המוקדשין (בכורות לה.)
דמומר להטיל מוס בצבור קודם שילא
לאויר העולם ונפרש גדילא באזניה
אימנא שזיפוטמיה אבל אימנא באזניה
לא דחיישין כי חזי ליה לאזניה שמא
יאל רוב הראש וחזר אלל בגדי אין
לחוש דמתוך דלזניו גדולות דרכו ללאת
במיעוט הראש והיינו דלא כרב הונא
לדלידיה כיון דלמפרע קדוש אפי' לא
יאל רוב הראש אסור להטיל צו מוס
דכשילא אח"כ הרוב איגלאי מילתא
למפרע קדוש הוה כדאמר' הכא גבי
מכירה ומיהו איכא לאוקמי האי דרב
יהודה אליצא דרב הונא ומכי חזי לאזניו
דגדילא צפנים שרי להטיל צו מוס
דאכתי לא יאל כלל אבל אימנא איכא
למיחש מכי חזי לאזניה צפנים שכבר
יאל רוב הראש וחזר וסוגיא דריש
כיגד מערימין (תמורה דף כז:) דמוקי
דרב יהודה צומן הוה דלא חזי להקרב
ופריך מאי למימנא ומשני מהו דמימנא
נגזור אטו דלמא נפק רוב הראש
היאל סוגיא דלא כרב הונא דלרב
הונא במיעוט ראשו נמי איכא אסור
וכן הא דל"ל (א) רב עמרם לרב ששת
אמר על הצבור עס יליאת רובו יאל
היאל קדושה הוה או צבור הוה היאל
נמי דלא כרב הונא דמשמע דשפיטא
ליה דקודם יליאת רובו יכול להפקיע
ממנו קדושת צבור אס לא נחלק בין
מכירה לעובד כוכבים להקין:
מאי

בעינא פרסות וליכא אלא מעתה קלוט

במעיי פרה ליתסר הא תנא דבי ר' ישמעאל
כרבי שמעון בן יוחי ופרסה בבהמה
תאכלו רב שימי בר אשי אמר לעולם
כדקאמרת מעיקרא ודקא קשיא לך אין
ממירין הא מני רבי שמעון היא דמקיש
תמורה למעשר מה מעשר אינו נוהג
באברים ועוברים אף תמורה אינה נוהגת
באברים ועוברים ומנא תימרא (ב) דתנן
אמר רבי יוסי והלא במקדשים האומר
רגלה של זו עולה כולה עולה אף א'
כשיאמר רגל של זו תחת זו תהא כולה תמורה
תחתיה למאן קא מהדר ליה אילימא לרבי
מאיר ורבי יהודה מי אית להו האי סברא
והתניא יכול האומר רגלה של זו עולה
תהא כולה עולה תלמוד לומר ככל אשר
יתן ממנו לה' יהיה קדוש ממנו קדוש ולא
כולו קדוש יכול תצא לחולין תלמוד לומר
יהיה בהוייתה תהא י' דהא כיגד תמכר
לצרכי עולות ודמיה חולין חוץ מדמי אבר
שבה דברי רבי מאיר ורבי יהודה רבי יוסי
ורבי שמעון אומרים מניין לאומר רגלה
של זו עולה תהא כולה עולה תלמוד לומר
יהיה לרבות את כולה למאן אי לרבי מאיר
ורבי יהודה מי אית להו האי סברא אלא
לאו לרבי שמעון לא רבי יוסי (א) טעמא
דנפשיה קאמר: **מתני'** המבכרת המקשה
לילד מחתך אבר אבר ומשליך לבלבים יצא
רובו הרי זה יקבר ונפטרת מן הבכורה:
גמ' אתמר יצא שלישי ומכור לעובר כוכבים
וחזר ויצא שלישי אחר רב הונא אמר יקדוש
רבה אמר אינו קדוש רב הונא אמר קדוש
קסבר למפרע קדוש וכיון דנפק ליה רוביה
איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא הוה קדוש
ומאי דובין לא כלום זבין רבה אמר אינו
קדוש קסבר מכאן ולהבא קדוש ומאי דובין
שפיר זבין ואודו למעמיהו דאתמר יצא
שלישי דרך דופן ושני שלישי דרך רחם
רב הונא אמר אינו קדוש רבה אמר
קדוש רב הונא אמר אינו קדוש רב הונא
למעמיה דאמר למפרע קדוש ורובא קמא
ולתיה ברחם רבה אמר קדוש רבה אמר מכאן ולהבא
קדוש ורובא דרך רחם נפיק וצריכא בהא בהא קאמר
רב הונא משום דלקולא אבל בהך דלחומרא אימא מודי ליה רבא

בעינא פרסות. צנהמה דהכי משמע שמי פרסות ומעלת גרה

הנמצאת צנהמה תאכלו: קלוט צמעי פרה ליספר. ואנן אמרינן
לעיל (דף סז:) דשרי אפי' לר"ש: **תנא דבי ר' ישמעאל כר"ש.** מנינו
משנת מדרשו של ר' ישמעאל כתלמידיו של ר"ש בן יוחי: **פרסה**
צנהמה תאכלו. קרא כתיב פרסה
וכתיב פרסות איזה שתמצא או פרסה
צנהמה או פרסות אבל יונה אינה לא
פרסה ולא פרסות: **דדאמרן מעיקרא.**
דעובר איקרי צנהמה: ר"ש היא.
טעמא לאו משום דעובר לאו צנהמה אלא
משום דמקיש תמורה למעשר במסכת
תמורה צפ"ק [י.]. דתנן אמר ר"ש והלא
מעשר בכלל כל הקדשים היה ולמה יאל
דכתיב: כל מעשר צפר ואלן וגו' לא
יצקר בין עובד לרע ולא ימירנו ולמה
יאל להקיש מה מעשר קרבן יחיד יאל
קרבן צבור ומה מעשר קדשי מזבח יאלו
מה מעשר אינו בעוצרין ואצרינן דבעינן
יעבור תחת השבט (ויקרא טו:) אף
תמורה. אבל למאן דלא מקיש ממירין
דעובר איקרי צנהמה: **ומנא סימנא.**
דהא אין ממירין ר"ש היא: דתנן. צסיפא
ידיה דפליג ר' יוסי עלה ואמר ממירין
מפרש טעמא והלא צמוקדשין בתחלת
הקדש האומר רגלה של זו עולה כולה
עולה כו' שמע מינה מדקאמר והלא
צמוקדשין דלרבי שמעון מהדר והלא
צמוקדשין אתה מודה דהאומר רגלה
של זו כו' כדלקמן ויזא אתה חלוק עלי
דאי ס"ד מ"ק אין ממירין ר"מ היא
כשאר סתם משנה: **מי אית להו האי**
צנהמה. צמוקדשין כולה עולה דמימנא
להו רבי יוסי והלא צמוקדשין צנהמה
מודים לי והתניא כו': **יכול תהא יואל**
לחולין. צפדיין שיפדה אותו אבר:
סמך. צנהמה זו ללרבי עולות ודמיה
חולין: **חזן מרמי אווה אבר.** וממנו
לא יטול הדמים לפי שאינו שלו. וצתמורה
פריך והא קמייתיה אותו שקנאה עולה
מחוסרת אבר אסו היה מחוייב עולה:
יהי לרבו אסו כולה. דה"ל למיכתב
כל אשר יתן ממנו לה' קדש ומדכתיב
יהיה ריבויא הוא דלפי' לא נתן לה'
אלא ממנו דהיינו מקתפה יהיה קדש
כולה: אלא לאו. ת"ק ר"ש היא וכיון
דשמעת ליה בעלמא דמקיש תמורה
למעשר טעמא צהא נמי משום הקישא
הוא: לא ר' יוסי **טעמא דנפשיה קאמר.**
מהא לא תימא דת"ק ר"ש היא דלעולם
אימא לך דר"מ היא או ר' יהודה דלא
שמעינן להו דמקשו וטעמיהו צהא
משום דלצברים ועוצרין לאו צנהמה
מיקרו ודקשיא לך היכי מני ר' יוסי
למימר לר' מאיר והלא צמוקדשים כו'
צמוקדשים אתה מודה לי אלא ה"ק ליה

תורה אור השלם

1. וכל בהמה מפרסת
פרסה ויששעת ששע שתי
פרסות מעלת גרה
בבהמה אותה תאכלו:
דברים יד ו
2. ואם בהמה אשר
יקרבו מפנה קרבן לוי
כל אשר יתן מפנה לוי
ידיה קדש: ויקרא כו ט
והלא ככ:

גליון הש"ס

גמ' טעמא דנפשיה
קאמר. וה"ל סמך דף
סד ע"ב ע"ש צנשי ד"ה
והלא ככ:

הגהות מהר"ב

[א] גמ' דתנן וכו' אף
בשאר רגל וכו' תל"ל:

מוסף רש"י

והלא צמוקדשים.
כלומר צמחלת הקדש
צמחיתו (תמורה י' וקטו
קלה.) ת"ל יהיה. יהי
קדש יהוא אבר וכיון
דהוא אבר הוה קדוש
מו לא מני למשחט יהוא
צנהמה לשם חולין אלא
תמכר כולה חזן מדמי
אומו אבר שבה. דמי אומו
אבר לא יטול אפי' הקדשו
ואפי' יכול למכור (תמורה
י.) דמיה חולין. דהא
לא אקדש גופה (ערכין
ה.) חזן מרמי אבר
שבה. שלא יקבל דמה
כיון דתחתיה לה קדושת
הגוף אינו ראוי למוכרה
ואם מכרה אינה מוכרה
שהרי עולמו היא וכיון
דלא נפקא לחולין דתמימה
היא אין קדושה תלה על
משנת האבר הלך אינה
מכירה. וא"ל נמצא לוקח
זה מקריב עולה תמרה
אבר שאין אבר זה שלו,
הא פריש לה צפ"ק
דמתורה (יא:.) ומשנינן לה
כגון דלמר הרי עלי עולה
צמיה (שס.).

(א) נראה דל"ל דתמורה אינה נוהגת באברים משום דליתקש למעשר.

